

Mondstuk van die Suid-Afrikaanse aartappelbedryf • Mouthpiece of the South African potato industry

# CHIPS

VOL 36 NO 1 • JANUARY / FEBRUARY 2022

**OOS-VRYSTAATSE STANDPROEF  
ONDER AANVULLENDE  
BESPROEIING IN REITZ**

**THE POTATO LEAF MINER:  
ORIGIN OF THE FIRST FLY  
INFESTATIONS OF THE SEASON**

Tegnologiese ontwikkeling: | Effect of fungicide application | Engagement with New Era  
Gebruik van QR-kodes | on potato cultivars at Cedara | farmers in Limpopo



# Pitkos vir die nuwe jaar

Deur Willie Jacobs, HUB van Aartappels SA

**T**een die tyd dat lesers hierdie uitgawe van *CHIPS* in hulle hande vashou, het almal hopelik 'n wonderlike feesseisoen en rustyd saam met familie en vriende geniet. Ek hoop ook van harte dat dit 'n tyd van blydskap en wonderlike herinneringe was, en nie een van kommer oor die afgelope twee jaar en die jaar wat voorlê nie.

Ons stap 2022 in met die hoop dat dinge net beter kan raak. Ek glo dat die meeste produsente ietwat vuisvoos is, ten spyte van die feit dat die aartappelbedryf geseën is met goeie oeste, goeie produsentepryse en die wil om te transformeer. Dit is ongelukkig so dat dinge soos politiek, pandemies en pestilensies enige produsent se spreekwoordelike appelpelkar kan omgooi. Die geheim is om dinge te sien vir wat dit is, en nie vir hóé ons dit sien nie.

## Hou by die reëls

Die afgelope twee jaar se pandemie-drama is byvoorbeeld dikwels aangevuur deur mediaberigte wat paniek gesaai het, waninligting oorgedra het en onmin gestook het. Kyk 'n mens verby die sensasie, dan besef jy dat 'n koelkop die enigste manier is om 'n krisis te hanteer. En om by die reëls te hou, natuurlik. Reëls bring nie net orde nie, maar meestal ook kalmte en uiteindelik insig.

Daar is 'n paar sake op die aartappelagenda wat menige produsent en bedryfsrolspeler in 2021 rooi onder die kraag gehad het. Dink maar aan die storting

van bevrore aartappelprodukte. Dis 'n saak van erns en dit krap ons om. Dikwels voel dit of die bedryf se hande afgekap is as dit kom by mededinging met groot lande wat produkte goedkoop kan stort. Ons werk immers hard en lewer 'n topgehalte produk.

Maar as die emosie eers gaan lê en rede tree in, besef 'n mens vinnig dat dit besigheid is – en besigheid is 'n harde wêreld. Terselfdertyd draai die regulatoriese wiele net te stadig na ons sin. Soms is dit dan nodig om diep asem te haal en te kies waar jy hierdie veldslag gaan veg.

## Hou jou oog op die bal

Een so 'n geveg wat ons verseker kan wen, is om lojaliteit in ons eie land te skep. Beweeg naby aan die boorlinge van jou land en maak seker hulle weet hoe hard hierdie bedryf werk, en hoe uitstekend die produk is wat gelewer word. Daarom sal Aartappels SA in 2022 weer sy moue oprol en sorg dat elke verbruiker in ons land weet hoe gesond en goed ons produk is.

Ons hoop ook om ons inligtingstoere in 2022 voort te sit en voortdurend met produsente in kommunikasie te bly. Die gesprekke met produsente tydens 2021 se vergaderings was werklik insiggewend en die samesyn was kosbaar. Om te 'praat' op eposse en deur aanlyn-mediums is maklik en vinnig, maar niks kom by die waarde van 'n stewige handdruk en die geleentheid om iemand in die oë te kyk nie.

Intussen maak ons steeds mildelik gebruik van geleenthede

wat ons kry deur op televisie, radio en natuurlik in *CHIPS* en ander tydskrifte, met ons produsente te gesels. Ek glo dat ons dit in 2021 op 'n verantwoordelike wyse gedoen het en dat ons vanjaar op daardie trant sal voortbou. Enige produsent wat meen ons stem is nie hard genoeg nie, moet verseker sy of haar stem dik maak en ons laat weet.

## Maak die reis ligter

As die afgelope twee jaar vir ons 'n aanduiding moet wees van die toekoms, dan het ons 'n bietjie huiswerk om te doen. Ek laat julle met 'n paar gedagtes en hoop dat dit inspirasie sal bied vir die talle nuwe uitdagings, hekkies en veldslae wat wag:

- Reis ligter – hoe minder aardse dinge jy het om saam met jou te dra, hoe makliker kan jy van roete verander en hoe vinniger kan jy by 'n nuwe rigting aanpas.
- Vryheid is 'n konsep wat vir ons elkeen uniek is. Vryheid is selfs binne 'n inperking te vinde. Vind jou passie en vryheid sal volg.
- Min dinge in die lewe gee soveel genot en tevredenheid as harde werk. 'n Ou Ierse gesegde lui: *You will never plough a field if you only turn it over in your mind.* Maak werk van jou planne.

Mag jy, jou gesin en familie, kollegas en besigheidskennisse 'n wonderlike en vrugbare 2022 beleef. Leef met oorgawe en moenie dat vrees vir die onbekende jou vryheid steel nie. 🍎